

ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчальної та
наукової роботи
М.В. Фурса
«02» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 07. – Корпоративне управління

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти – **Другий (магістерський)**

(назва рівня вищої освіти)

ступінь вищої освіти – **Магістр**

(назва ступеня вищої освіти)

галузь знань – **07 – «Управління та адміністрування»**

(шифр і назва)

спеціальність – **073 – «Менеджмент»**

(шифр і назва)

освітня програма – **«Менеджмент організацій і адміністрування»**

(назва)

вид дисципліни – **обов'язковий**

(обов'язковий/за вибором)

мова навчання – **українська**

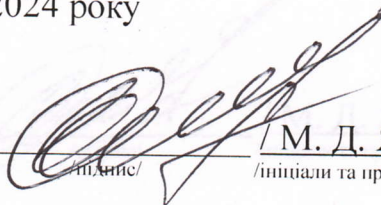
(українська/англійська)

Копитко В. І. Робоча програма навчальної дисципліни «**Корпоративне управління**» для здобувачів освіти ВНЗ «ПрАТ «Львівський інститут менеджменту»

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри менеджменту та міжнародного бізнесу
Протокол № 1 від 01 серпня 2024 року

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою Львівського інституту менеджменту
Протокол № 1 від 02 серпня 2024 року

Гарант освітньої програми _____

М. Д. Янків /

/ініціали та прізвище/

1. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/год.	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	32	8
• лекційні заняття, год.	16	4
• семінарські заняття, год.	-	
• практичні заняття, год.	16	4
• лабораторні заняття, год.	-	
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	58	82
• контрольні роботи, к-сть/год.	-	-
• розрахункові (розрахунково-графічні) роботи, к-сть/год.	-	-
• індивідуальне науково-дослідне завдання, к-сть/год.	-	-
• підготовка до навчальних занять та контрольних заходів, год.	58	82
Екзамен	•	•

Частка аудиторного навчального часу здобувача освіти у відсотковому вимірі:

денної форми навчання – 36%

заочної форми навчання – 9 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

формування системи наукових поглядів на організацію та функціонування підприємств корпоративного сектору економіки, а також набуття економіко правових компетентностей у сфері управління корпораціями, регулювання соціально-економічних відносин між стейкхолдерами, принципалами та менеджерами.

2.2. Завдання навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми

- засвоєння основних принципів корпоративного управління, яке дозволяє майбутнім фахівцям приймати обґрунтовані рішення щодо управління, організації, регулювання та мотивації всіх учасників корпоративних відносин;
- вивчення закономірностей побудови корпоративних органів управління, що дає можливість організовувати роботу органів управління акціонерним товариством, визначати та розподіляти компетенції між різними керівними органами для ефективної взаємодії між ними;
- усвідомлення проблеми конфлікту інтересів посадових осіб акціонерного товариства та його принципалів і з'ясування на цій основі механізмів подолання опортунізму найманих управлінців, дисциплінування їх в інтересах власника, а також способів мінімізації агентських витрат використання психологічних методів в корпоративному управлінні;

- розуміння соціально-економічної ролі стейкхолдерів у корпорації, що становить підґрунтя гармонізації соціально-економічних інтересів акціонерів корпорації та груп зацікавлених осіб, а також є ефективним способом протидії зловживанням під час реорганізації акціонерних товариств;
- орієнтування в основних законодавчих та нормативних актах, які регламентують діяльність корпоративних підприємств в Україні та за її межами для вибору привабливих зарубіжних ринків для вітчизняних корпорацій;
- набуття навичок управління фінансовою діяльністю корпорації, формування та реалізації дивідендної політики;
- засвоєння методології самостійного аналізу корпоративних відносин з метою використання набутих знань у майбутній професійній діяльності

Компетентності та результати навчання згідно ОПП, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.
----	--

Загальні компетентності:

ЗК 01	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 02	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 03	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 04	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, працювати в команді.
ЗК 06	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК 01	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
СК 02	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.
СК 05	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
СК 07	Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.
СК 08	Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.
СК 09	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
СК 10	Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програмні результати навчання:

ПРН 01	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.
ПРН 03	Проектувати ефективні системи управління організаціями.
ПРН 05	Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.
ПРН 06	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 12	Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).
ПРН 13	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: дисципліна «Корпоративне управління» інтегрує велику кількість базових понять загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін, таких як: «Господарське право», «Бізнес-планування», «Економіка підприємств», що необхідні для опанування компетентностями.

Постреквізити: знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни, будуть використовуватись при опануванні: «Управління змінами та розвитком підприємства», «Управління проектами», а також при проходженні переддипломної практики та написанні кваліфікаційної (магістерської) роботи і у практичній діяльності.

3. Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Корпоративне управління» спрямована на вивчення значення корпорація є особливою формою організації підприємницької діяльності в основі якої є поєднання капіталів в акціонерній формі. Формування ринкових механізмів управління економікою, процеси приватизації привели до появи у нашій країні великої кількості акціонерних товариств. При цьому відчувається нестача кваліфікованих кадрів, здатних керувати як самим акціонерним товариством, так і поведінкою його акціонерів та зацікавлених сторін.

Вивчення основ та особливостей корпоративного управління дозволяє розуміти задачі усіх учасників цих відносин і будувати ефективні моделі управління цими відносинами.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Лекційні заняття

№ з\п	Назви тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління План 1. Сутність корпорації, корпоративного управління та його роль у процесі господарювання. Характеристики елементів корпоративного управління. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного товариства на їх узагальнення. 2. Моделі корпоративних відносин. Світовий досвід та особливості корпоративного управління в Україні. Еволюція виникнення корпорації. Корпоративна культура та її роль в корпоративному управлінні. 3. Основні характеристики інтеграційних процесів, типи та форми інтегрування. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки. Література: 1, 2, 3, 5	2	0.5

2	Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління План 1. Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Сутність і роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Види депозитарної діяльності та її суб'єкти. Управління рухом акцій на первинному та вторинному ринках. 2. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Податкова політика в корпоративному секторі України. 3. Управління корпоративними правами держави. Фінансові посередники в системі корпоративного управління. Основні організаційні форми фінансового посередництва. Література: 1-4, 5	4	0.5
3	Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління План 1. Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика. Система органів корпоративного управління. Конфлікти інтересів між учасниками корпоративних відносин. 2. Наглядова рада та причини її створення. Повноваження наглядової ради. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії. Правління та його повноваження. Порядок формування органів управління та їх кількісний склад. Порядок роботи органів управління. Трудові відносини з посадовими особами органів управління корпорації. Відповідальність посадових осіб органів управління. 3. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки. Використання психологічних методів в корпоративному управлінні. Література: 1, 2, 3	4	0.5
4	Тема 4. Стратегічне управління корпораціями План 1. Особливості стратегічного управління корпораціями. Стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління. Визначення параметрів системи стратегічного планування корпорації. Система погодження та затвердження стратегічних та поточних планових документів. 2. Сутність та критерії формування системи стратегічного моніторингу. Зв'язок результатів моніторингу з цілями та стратегією корпорації. Визначення цілей діяльності корпорацій. 3. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань. 4. Вибір зарубіжних ринків. Визначення рівня конкуренції на обраному ринку. Критерії вибору привабливих зарубіжних ринків для вітчизняних корпорацій. Література: 1, 2, 3	4	1
5	Тема 5. Оцінювання ефективності корпоративного управління План 1. Рейтингові оцінки якості корпоративного управління. Критерії фінансової оцінки якості корпоративного управління: показники	2	1,5

	зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість, і вартість «учасників» корпоративних відносин. 2. Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління. Фактори підвищення ефективності корпоративного управління. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління. 3. Напрямки підвищення ефективності управління корпораціями. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління. Організаційна ефективність: сутність, параметри, та методи оцінки. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів. Література: 1, 2, 3		
		16	4

4.2. Практичні (семінарські, лабораторні) заняття

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Концепції та моделі корпоративного управління. Концепції управління акціонерними товариствами. Учасники процесу корпоративного управління. Поняття моделі корпоративного управління та їх види. Порівняльний аналіз моделей корпоративного управління. Формування української моделі корпоративного управління.	4	1
2.	Механізми корпоративного управління. Інформаційна система корпорації. Побудова системи внутрішньокорпоративного управління. Винагороди і дивіденди. Корпоративний контроль. Корпоративна культура і корпоративна етика. Використання психологічних методів в корпоративному управлінні: емоційний інтелект у лідерстві, позитивна психологія в корпоративній культурі, мотиваційні програми з урахуванням психологічних факторів. Поняття та принципи розкриття інформації. Корпоративні комунікації. Вітчизняна та зарубіжна практика розкриття інформації. Поняття та принципи розкриття інформації.	6	2
3.	Ефективність та якість корпоративного управління. Корпоративне управління та інвестиційний процес. Управління ефективністю корпорації. Методики оцінки ефективності корпоративного управління. Показники ефективності корпоративного управління. Особливості стратегічного інвестиційного планування. Прийняття і реалізація інвестиційних рішень. Вибір зарубіжних ринків. Визначення рівня конкуренції на обраному ринку. Критерії вибору привабливих ринків.	6	1
		16	4

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління.	10	20
2	Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління.	10	20

3	Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління.	10	14
4	Тема 4. Стратегічне управління корпораціями.	10	14
5	Тема 5. Оцінювання ефективності корпоративного управління.	18	14
	Разом	58	82

5. Опис методів діагностики знань

Поточний контроль на лекційних заняттях проводиться з метою виявлення

- вибіркове усне опитування перед початком занять;
- оцінка активності студента у процесі занять, внесених пропозицій, оригінальних рішень, уточнень і визначень, доповнень попередніх відповідей і т. ін.

Контрольні запитання поділяються на:

- а) тестові завдання – вибрати вірні відповіді;
- б) проблемні – створення ситуацій проблемного характеру;
- в) питання-репліки – виявити причинно-наслідкові зв'язки;
- г) ситуаційні завдання – визначити відповідь згідно певної ситуації;
- д) питання репродуктивного характеру – визначення практичного значення.

Підсумковий контроль проводиться за результатами поточного контролю та виконання самостійної роботи.

6. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти Денна ФН

Поточне оцінювання								Іспит	Σ100
ПР1	ПР2	ПР3	ПР4	ПР5	ПР6	ПР7	ПР8		
6	6	6	7	6	6	6	7	50	

Заочна ФН

Поточне оцінювання		контрольна	іспит	Σ100
ПР1	ПР2			
10	10	30	50	

До відома студентів шкала і критерії оцінювання доводиться на першому занятті з дисципліни:

Шкала та критерії оцінювання знань студентів з курсу

Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
5 «відмінно» (90-100 балів)	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом основних принципів корпоративного управління, яке дозволяє майбутнім фахівцям приймати обґрунтовані рішення щодо управління, організації, регулювання та мотивації всіх учасників корпоративних відносин, вільно та самостійно його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст, використовуючи при цьому обов'язкову і додаткову літературу..
4 «добре»	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом з корпоративне управління,

(82-89 балів)	як форми організації діяльності корпорації через впорядкований вплив суб'єктів такого управління на мікроекономічні процеси, їх взаємодія між собою, що забезпечує оптимальне соціоекономічне існування корпорації в макроекономічному середовищі, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
4 «добре» (74-81 балів)	Достатні теоретичні знання з дисципліни та вміння виконувати типові практичні завдання. Мають місце окремі помилки у відповідях на поставлені питання. Відсутність чіткої аргументованої позиції при виконанні ситуаційних вправ та вирішенні практичних завдань.
3 «задовільно» (64-73 балів)	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, щодо функціонування підприємств корпоративного сектору економіки, а також набуття компетентностей у сфері управління корпораціями, регулювання, але, допускає окремі суттєві неточності та помилки.
3 «задовільно» (60-63 балів)	Мінімально допустимий рівень теоретичних знань з дисципліни. Володіння основним понятійним апаратом. Можливість вирішення окремих практичних завдань за допомогою викладача. Неповна відповідь на поставлені питання із допущенням суттєвих помилок.
2 «незадовільно» (35-59 балів) (з можливістю повторного складання)	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань з корпоративного управління і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
2 «незадовільно» (1-34 балів) (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Відсутність теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальна та робоча програми.
2. Навчальний посібник, підручник, курс лекцій, презентації.
3. Методичні рекомендації до семінарських занять із курсу.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
5. Завдання для контрольних робіт та питання на іспит.

8. Рекомендована література

Базова

1. Корпоративне управління : навч. посіб. для студ. магістратури спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад. : А. О. Дегтяр, Л. І. Колесник. Харків, 2019. 240 с.
2. Тимошенко Д. В. Корпоративне управління : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2022. 50 с. URL: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=473517
3. Тимошенко Д. В. Корпоративне управління: навчальний посібник. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2020. 168 с. URL: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=473341
4. Баюра Д.О. Корпоративне управління : навч. посіб. Київ : ТОВ «Дейлі принт», 2019. 320 с.
5. Корпоративне управління в системі економічної безпеки : навч. посібник / З. Б. Живко, О. Р. Сватюк, М. І. Копитко; за заг. ред. З. Б. Живко. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 456 с.
6. Тимошенко Д. В. Корпоративне управління : консп. лекцій. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2022. 118 с. URL: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=473516

Допоміжна

1. Інформаційне та обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства : навч. посіб. Електронне видання. О. М. Левченко, Н. С. Шалімова, Т. І. Грінка, О. В. Сторожук. Кропивницький. 2022. 190 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12243>
2. Козирєва О. В. Конспект лекцій з дисципліни Корпоративне управління для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності). Харків : НФаУ. 2018. 295 с.
3. Козирєва О. В., Світлична К. С., Шуть О. Ю. Основи прийняття управлінських рішень : навчальний посібник. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2021. 186 с.
4. Кодекс корпоративного управління: ключові вимоги і рекомендації. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. 2020. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/kodeks-korporatyvnoho-upravlinniakliuchovi-vymohy-i-rekomendatsii/>

9. Інформаційні ресурси

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року N 436-IV, поточна редакція від 31.03.2023, підстава – 2849 -IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Закон України «Про акціонерні товариства» від 27 липня 2022 року № 2465-IX, поточна редакція від 1.01.2023, підстава – 2792 -IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
3. Про затвердження Стандарту № 1 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Основні поняття та терміни» від 28 лютого 2022 р. за № 261/37597. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0261-22#Text>
4. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 року N 3659-XII, поточна редакція від 02.07.2023, підстава – 3141 -IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
5. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII, поточна редакція від 01.01.2023, підстава – 2465 -IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
6. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30 жовтня 1996 року N 448/96-ВР, поточна редакція від 01.01.2023, підстава - 2465-IX. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96- %D0%B2%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text)
7. Закон України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» від 23 лютого 2006 року № 3480-IV, поточна редакція від 29.07.2023, підстава - 3249-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/print1491296480899025#Text>

10. Узгодження з іншими навчальними дисциплінами

№з/п	Назва навчальної дисципліни, щодо якої проводиться узгодження	Прізвище та ініціали викладача	Підпис
1	Управління змінами та розвитком підприємства	Кульчицький І.І.	
2	Фінансовий менеджмент	Кулініч Т.В.	
3	Публічне адміністрування	Процак К.В.	

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки (причини, ініціатори тощо)